

ОПІКИ: ОСНОВИ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ

Існують прості правила домедичної допомоги при опіках, за допомогою яких кожен може надати першу допомогу оточуючим вірно.

Опіки градують за чотирма ступенями в залежності від глибини ураження:

- *Першого ступеня* — уражений верхній шар шкіри. Опік проявляється гіперемією, набряком, печією шкіри, локальним підвищенням температури тіла, помірним болем.
- *Другого ступеня* — пошкоджуються глибші шари шкіри. Будуть наявні пухирі, наповнені рідиною.
- *Третього ступеня* —глибоке ураження шкіри, також може бути пошкоджена підшкірна клітковина. Цей ступінь характеризується темним кольором рани (некроз - відмирання тканин).
- *Четвертого ступеня* — обвуглена шкіра, вражаються м'язи та кістки. Виражений больовий синдром. Раньова поверхня вкрита темним струпом (некротизована тканина).

Алгоритм надання першої або домедичної допомоги постраждалому з опіком:

- Припинити вплив термічного фактору (джерела опіку). Треба зняти пошкодженний обгорілий одяг.
- Зателефонувати до швидкої медичної допомоги.
- Не прибирати речі, які прилипли до пошкодженої шкіри!
- Обробити опіки холодною водою або накласти холодний компрес для зменшення болю. Це ефективно, якщо охолоджувати у перші три години з моменту обставини, протягом 20 хвилин. Неуражені ділянки треба залишити сухими. Не треба охолоджувати опіки, якщо температура тіла 35°C і нижче.

- Можна використати протиопікову пов'язку, якщо вона наявна у аптечці. Такі пов'язки мають охолоджуючий та антисептичні ефекти. Також вона не прилипає до рани й не травмує її, поглинає значний об'єм виділень із ураженої ділянки .
- Якщо немає спеціальної протиопікової пов'язки, можна використовувати стерильну пов'язку з марлі (бинта) чи несинтетичну чисту тканину.
- З метою зменшення інтоксикації та уникнення зневоднення, можна дати потерпілому випити води, але негазованої.
- Також можливе використання знеболювальних лікарських засобів, таких як парацетамол чи ібупрофен.
- Краща поза для людини з опіком очей або обличчя — сидячи, таким чином зменшиться набряк.
- Крім того, при пожежах у закритих просторах опіки можуть ускладнюватися ураженням дихальних шляхів. У такому випадку потрібно забезпечити доступ свіжого повітря, слідкувати за диханням.
- Також у пацієнтів з великою площею ураження опіками є високий ризик переохолодження. В такому разі треба зігріти постраждалого, можна накрити ковдрою чи теплим одягом тощо.

Чого не треба робити:

- Категорично заборонено використовувати для охолодження опіків лід, бо це може призвести до гіпотермії (переохолодження, зниження температури тіла до 35°C та нижче) та додаткового ураження організму.
- Заборонено обробляти уражені ділянки шкіри жирами тваринного походження, олією, соком алое, крохмалем, борошном, мазями чи гелями тощо.
- Не можна в разі появи пухирів проколювати їх. У випадку якщо пухирі самостійно розірвались, треба накласти стерильну чи звичайну чисту пов'язку.

- Не використовуйте спиртовмісні препарати. Таким чином до термічного опіку додається ще і хімічний.

Також іноді рівень інтенсивності болі не завжди відповідає ступіню опіку. Наприклад, опік досить високого ступеню може бути відносно безболісним.

*Бухтаєва Дар'я Андріївна, лікар-інтерн педіатр 2-го року навчання
Керівник - асистент кафедри дитячих хвороб, PhD Городкова Ю.В.*